

بررسی نقش عرضه داشت‌های ورزشی بومی محلی در توسعه گردشگری استان گیلان بر اساس

مدل تلفیقی A'WOT

حمیده بیگی*

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۲/۲۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۲۵

چکیده

هدف: بهره‌گیری از سرمایه‌ها و موارث بومی محلی استان گیلان به عنوان عامل مؤثر در تنوع‌بخشی جاذبه‌های گردشگری ورزشی، رونق اقتصادی و اشتغال‌زایی و تعیین اولویت‌های راهبردی توسعه گردشگری ورزشی است. **روش‌شناسی:** در پژوهشی کاربردی و به روش توصیفی تحلیلی، عرضه‌داشت‌های ورزشی بومی محلی استان گیلان شناسایی و سپس عوامل تأثیرگذار درونی و بیرونی بر توسعه گردشگری ورزشی جمع‌آوری گردیدند. ضمن مصاحبه با ۱۰ نفر از متخصصان گردشگری ورزشی و نیز توزیع پرسشنامه در بین ۱۳۴ نفر از متخصصان و گردشگران ورزشی استان گیلان که براساس نمونه‌گیری هدفمند در دسترس و گلوله‌برفی انتخاب گردیدند، مهم‌ترین نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید انتخاب شدند و استراتژی‌ها در چهار گروه ماتریس SWOT تدوین گردید. در نهایت با استفاده از مقایسات زوجی در روش تحلیل سلسله‌مراتبی AHP، استراتژی‌ها مقایسه و رتبه‌بندی شدند.

یافته‌ها: مهم‌ترین نقاط قوت توسعه گردشگری ورزشی استان، موقعیت جغرافیایی و جاذبه‌های متنوع طبیعی و ورزش‌های کهن بومی محلی هستند و کمبود زیرساخت‌های گردشگری ورزشی و فقدان همکاری لازم میان سازمان‌های متولی و جامعه محلی مهم‌ترین نقاط ضعف آن به شمار می‌روند. اشتغال‌زایی و احیاء و زنده نگاه داشتن سرمایه‌ها و موارث بومی محلی گردشگری ورزشی، مهم‌ترین فرصت و از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی و نیز تخریب تدریجی منابع طبیعی مهم‌ترین تهدید گردشگری ورزشی استان از منظر جامعه آماری گزارش گردید.

نتیجه‌گیری: عرضه‌داشت‌های بومی محلی گردشگری ورزشی استان گیلان به عنوان سرمایه‌فرهنگی و اجتماعی دارای کارکرد فزاینده و رو به رشد درون‌گرا و برون‌گرا در سطح خرد و کلان بوده، لیکن تاکنون بهره‌گیری در خوری از آنها به عمل نیامده است. به منظور برنامه‌ریزی و عملیاتی نمودن طرح‌های آتی توسعه گردشگری ورزشی استان و استفاده از این سرمایه‌ها، اولویت راهبردی برگزیده اول، راهبرد تدافعی است که در آن بر رفع آسیب‌پذیری منطقه مورد پژوهش و استفاده از راهکارهای تأثیرگذار تأکید می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: ورزش بومی محلی، گردشگری ورزشی، برنامه‌ریزی راهبردی، ماتریس TOWS، مدل A'WOT.

۱. استادیار گردشگری دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

*. نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: H.beigi@Guilan.ac.ir

مقدمه

سودمندترین و از هر نظر اقتصادی ترین نوع گذراندن اوقات فراغت در گذشته به حساب می آمده است (Papzan, et al, 2015:3). بازی های هر منطقه یا خاص همان منطقه بوده که در این صورت به آن بازی بومی می گویند یا در نتیجه مهاجرت های متعدد به محل آورده شده و پس از مدتی از سوی اهالی پذیرفته شده که بدین ترتیب آن را بازی های محلی می نامند (Neyazei, 2012:9).

تنوع اقلیمی و زیستی بی نظیر ایران در بستر تاریخ، فضای مناسبی را برای ظهور انواع بازی های مختلف فراهم آورده است. بازی های مناطق مختلف ایران ملهم از اسطوره های کهن، آداب و رسوم بومی، ادبیات و وصف حماسه ها و تجلی وحدت روح و جسم در کالبد مادی انسانی است (Rezvanfar, 2011:3). چهار مؤلفه اصلی سادگی، قابلیت اجرا در رده های مختلف سنی، بی نیازی این بازی ها به امکانات و فضای خاص و ارتباط آنها با فرهنگ جامعه از مهم ترین جنبه های مثبت بازی های بومی و محلی می باشند و در هرگونه برنامه ریزی و اجرای آنها باید این موارد را مورد توجه قرار داد و از آن بهره گرفت (Ghafori, 2014).

ورزش در استان گیلان از اهمیت ویژه ای برخوردار است و همیشه این استان در ورزش جزء برترین استان های کشور بوده و هست. گواه این مسأله وجود ورزش های بومی محلی، با قدمت چند صدساله استان است. از معروف ترین ورزش های بومی محلی این استان نیز می توان به کشتی گیله مردی، لافند بازی، کلاه پران، بروبیا، توپپا، الختور،

ورزش یکی از متداول ترین انگیزه های گردشگران جهت گذران اوقات فراغت است (Kim & Petrick, 2005:26). کلیدواژه گردشگری ورزشی برای نخستین بار توسط شورای مرکزی تفریح فیزیکی^۱ در سال ۱۹۹۶ منتشر گردید (Gibson et al, (Melo & Sobry, 2017:2). 1998، گردشگری ورزشی را مسافرت از محل اقامت به مکانی دیگر، با هدف انجام فعالیت های ورزشی برای پر کردن اوقات فراغت؛ شرکت در یک فعالیت ورزشی رقابتی؛ تماشای فعالیت های ورزشی یا شرکت در رویدادهای ورزشی تعریف می نمایند. توسعه گردشگری ورزشی سبب افزایش مکان های تفریحی و ورزشی و زیرساخت های گردشگری می شود (Icoz & Gunlu, 2010 و Rahmani, 2013:83) و به عنوان منبع سرشار از سود و درآمد توجه کشورها را به استفاده از فرصت های سرمایه گذاری در این بخش جلب نموده است. گردشگری ورزشی سبب نشاط روحی و جسمی جامعه و نیز سبب افزایش و تحکیم صلح و دوستی بین ملت ها و پل ارتباطی میان فرهنگ های گوناگون، شیوه های زندگی و باورهای مردم ایجاد می کند. در حوزه گردشگری ورزشی، ورزش هایی که نشأت گرفته از سنت یک کشور هستند به خوبی می توانند گردشگران را به خود جذب کنند، از جمله این ورزش ها می توان به بازی های بومی محلی اشاره کرد (Majles Research Center, 2015:8).

بازی ها و سرگرمی های بومی و محلی، به عنوان کهن ترین گونه فرهنگی به جا مانده از انسان های نخستین، یکی از رایج ترین و در عین حال

جهانگردی ورزشی داخلی ایران پرداختند و براساس پژوهش آنان، محورهای تسهیلات و خدمات، امنیت و اسکان به ترتیب بیشترین درجه اهمیت را در توسعه جهانگردی داخلی ورزشی به خود اختصاص داد و محورهای آموزش، اقتصاد و جاذبه‌های توریستی بیشترین ارتباط را با سایر عوامل نشان دادند. (Adabi Firouzjah, 2009)، به بررسی مهم‌ترین جاذبه‌های طبیعی و ورزشی مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور از دیدگاه کارشناسان ورزشی و گردشگری پرداختند و بیان داشتند که در توسعه گردشگری ورزشی کشور جاذبه‌هایی اهمیت و تنوع فعالیتی بیشتر دارند که کمتر تحت تأثیر پدیده فصلی بودن قرار می‌گیرند و در نتیجه فصل گردشگری طولانی‌تری دارند. (Gorman, 2010)، در مطالعه خود با عنوان «فرصت ورزشی: مشارکت بومی در تاریخ ورزش استرالیا»، نشان داد که مشارکت در ورزش بومیان استرالیا فرصتی برای نمایش فرهنگی و برطرف کردن تضادهای نژادی است. در تحقیق دیگر که توسط DinanThompson et al 2014، با عنوان «این فقط یک بازی نیست: ارتباط با فرهنگ از طریق بازی‌های بومی سنتی»، مشارکت در انجام بازی‌های بومی را سبب آموزش مهارت‌های زندگی و افزایش دانش و مهارت فرهنگی معرفی نمودند. (Rahmani, 2013)، در پایان‌نامه خود با عنوان «شناسایی توانمندی‌های گردشگری ورزشی استان گیلان»، توانمندی‌های گردشگری ورزشی استان را به ترتیب رتبه، دریا و ساحل، جنگل‌ها، دشت‌ها، کوه‌های مناسب کوهنوردی، ورزش‌های بومی محلی، رودخانه‌ها و کوه و موتورسواری کوهستان معرفی می‌کند.

ترنا و هفت سنگ اشاره کرد. تعداد زیادی از آداب و سنن ورزشی بومی و محلی به سبب تغییر مناسبات تولید، ارتقای معیشت دهقانی به معیشت صنعتی، ورود بازی‌های مهیج‌تر مانند فوتبال و بازی‌های کامپیوتری و تسلط فرهنگ ملی و جهانی منسوخ گردید (Gholamei, 2006:15) و برای نگاهداشت مابقی این سرمایه‌ها همت جامعه محلی، نهادها و مسئولان استانی و کشوری را طلب می‌نماید.

پیشینه‌شناسی و تدقیق در تحقیقات داخلی و خارجی مرتبط با موضوع پژوهش براساس سیر زمانی در محورهای توسعه گردشگری ورزشی و توجه به بازی‌های بومی و محلی در راه این توسعه نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر توجه و رشد موضوعات در زمینه گردشگری ورزشی و توجه به ورزش‌های بومی و محلی قابل توجه است. (Hameidy, 1989) پژوهشی با عنوان «بازشناسی بازی‌ها و ورزش‌های بومی محلی استان‌های گیلان و مازندران» انجام داد که در آن به بیان ارتباط بسیار زیاد و قرابت شدید بین بازی‌های بومی و محلی و الگوهای حرکتی، پر کردن اوقات فراغت، آداب و رسوم و خصائل نیک انسانی از منظر جامعه آماری پژوهش خود پرداخت. نتایج مطالعه (Mottaghtalab, 2007)، تحت عنوان «بررسی راه‌های توسعه گردشگری ورزشی در استان گیلان»، نشان می‌دهد که ارتباط معناداری بین میزان اطلاعات از جاذبه‌های گردشگری مقصد و علاقه‌مندی مجدد به آن وجود دارد و برای افزایش انگیزش شرکت‌کنندگان جهت مسافرت مجدد به مقصد تسهیلات مناسب و ارزان جهت اسکان و سرویس غذایی مناسب نیاز است. (Esfahani et al, 2009)، به تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه

موقعیت گردشگری ورزشی استان گلستان در خانه راهبرد بازننگری یا تدافعی قرار دارد. (Papzan, et al, 2016) توسعه ورزش روستایی با محوریت ورزش های بومی و محلی را عنوان پژوهش خود قرار داده و به معرفی و شناسایی بازی ها و ورزش های بومی و محلی و برنامه ریزی دقیقی در سطح استراتژیک و عملیاتی به منظور احیاء و حفظ اصالت فرهنگ اصیل ایرانی و تداوم آن در سطح جامعه و غنی سازی اوقات فراغت روستاییان و خانواده های آنها پرداخته اند. براساس پژوهش های مطرح شده، به اهمیت بهره گیری از ورزش های بومی محلی در توسعه گردشگری ورزشی مناطق از جمله استان گردشگری پذیر گیلان پی برده می شود که این موضوع در تحقیق حاضر نیز مورد توجه قرار دارد. از دیگر سو عرضه داشت های ورزشی بومی محلی با توجه به همسویی و ارتباط قوی با ورزش و رویدادهای ورزشی متداول و همچنین ارتباط قوی با فرهنگ بومی و محلی، تلفیقی گرانبها در زمینه جذب گردشگران به مقاصد پرترفدار از جمله استان گیلان هستند که این مسأله در قالب بازشناسی، تحلیل و بهره گیری از این سرمایه ها با مدل های مطالعاتی تلفیقی کمی و کیفی (A'WOT) موضوع اصلی این مطالعه قرار دارد و امید است حاصل این تحقیق دستمایه ای برای برنامه ریزان و دست اندرکاران حوزه گردشگری و ورزش و جوانان استان گیلان گردد تا در اجرای طرح های عملیاتی کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت توسعه گردشگری ورزشی استان از آن استفاده نمایند.

(Honarvar, et al, 2014) به بیان شیوه های احیاء، ترویج و ارتقای ورزش ها و بازی های بومی و محلی در کشور پرداخته و مهم ترین جنبه های مثبت ورزش ها و بازی های بومی و محلی را سادگی پرداختن به بازی های و عدم نیاز به امکانات و فضای خاص عنوان کرده و در مقابل مهم ترین موانع توسعه این ورزش ها را نبود برنامه ریزی و عدم برگزاری مسابقات منظم می دانند.

(Sohrabipour & Javadi, 2014) به شناسایی عوامل بیرونی و درونی استان هرمزگان در زمینه گردشگری ورزشی و اولویت بندی شاخص های تأثیرگذار بر آن بر اساس مدل SWOT، پرداختند و مشرف بودن به دریا و کشورهای حوزه خلیج فارس و مناطق آزاد و استفاده از سواحل دریا را مهم ترین نقطه قوت و در مقابل عدم انجام بازاریابی علمی با کمک متخصصان در زمینه گردشگری ورزشی را مهم ترین ضعف، عنوان کردند در کنار این دو عامل داخلی، بررسی عوامل خارجی نشان دادند که موقعیت استان هرمزگان در عرصه ورزش های آبی کشور به عنوان مهم ترین فرصت و ضعیف بودن حمل و نقل ریلی مهم ترین تهدید در زمینه گردشگری در استان هرمزگان است. همچنین در اولویت بندی شاخص ها، جاذبه های گردشگری مؤثرتر از سایر شاخص ها شناخته شد.

(Zeitonly, et al, 2015) در مطالعه خود با عنوان «برنامه ریزی راهبردی توسعه گردشگری ورزشی با روش SWOT (مطالعه موردی: استان گلستان)»، مشخص گردید که ضعف های گردشگری ورزشی در استان گلستان بر قوت های آن غلبه داشته است و تهدیدهای گردشگری ورزشی در استان بر فرصت های آن غلبه دارد و

(۷ گویه)) توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان مبتنی بر ورزش‌های بومی و محلی بود که براساس طیف چهاردرجه‌ای (بسیار کم، کم، زیاد و بسیار زیاد) تنظیم شد. درعین حال خواسته شد که نام چند بازی بومی و محلی استان گیلان نوشته شود.

روایی پرسشنامه پس از تأیید ۱۰ نفر از متخصصان گردشگری ورزشی، معتبر شناخته شد و سنجش پایایی پرسشنامه با انجام یک مرحله پیش‌آزمون در بین ۳۰ نفر از جامعه آماری پژوهش و جمع‌آوری و آنالیز پاسخ‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و براساس فرمول محاسبه آلفای کرونباخ تعیین گردید. پایایی عوامل تأثیرگذار داخلی ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۶ و در مورد عوامل تأثیرگذار خارجی عدد ۰/۸۲ بدست آمد. در بخش آمار استنباطی با توجه به سؤالات تدوین شده از آزمون دوجمله‌ای برای تعیین معنی‌داری گویه‌ها و از آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی داده‌های جمع‌آوری شده استفاده گردید.

به منظور تحلیل وضعیت فاکتورهای مورد ارزیابی از دیدگاه جامعه آماری ماتریس SWOT تشکیل گردید. لازم به ذکر است برای شروع فرآیند برنامه‌ریزی راهبردی می‌توان از منظر ارزیابی عوامل داخلی و یا اینکه عوامل خارجی استفاده نمود بدون اینکه هیچ‌گونه ارجحیتی در تعیین استراتژی ایجاد نمایند. از این‌رو اگر فرآیند برنامه‌ریزی ابتدا با مطالعه عوامل داخلی آغاز گردد ماتریس SWOT تشکیل می‌گردد و اگر با بررسی عوامل خارجی کار مطالعاتی آغاز شود

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش کاربردی حاضر از نوع توصیفی پیمایشی و براساس ماهیت داده‌ها از نوع آمیخته است. به منظور دستیابی به ابزاری جهت تعیین نقش عرضه‌داشت‌های بومی محلی در توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان و سنجش تناسب بین عوامل درونی (قوت‌ها و ضعف‌ها) و عوامل بیرونی (فرصت‌ها و تهدیدها) موضوع مورد پژوهش و گزینش بهترین تصمیم‌گیری در جهت عملکرد-های آتی از روش ترکیبی A'WOT استفاده شد. در این روش، با هدف بهبود اطلاعات کمی براساس فرآیندهای برنامه‌ریزی استراتژیک، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و چارچوب محاسبه مقادیر ویژه آن با آنالیز SWOT یکپارچه شده است و در نتیجه تصمیمات استراتژیک جایگزین در اولویت قرار می‌گیرند.

نمونه آماری این پژوهش ۱۳۴ نفر است که شامل ۲۷ نفر از متخصصان ورزش استان گیلان، ۳۰ نفر از متخصصان گردشگری، ۷۷ نفر از گردشگران ورزشی استان که از طریق اداره کل ورزش و جوانان و آژانس‌های برگزارکننده تورهای تخصصی ورزشی به پژوهشگر معرفی گردید که براساس نمونه‌گیری هدفمند در دسترس و گلوله‌برفی انتخاب گردیدند. در بخش میدانی جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز از طریق توزیع پرسشنامه محقق‌ساخته که شامل دو بخش ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان و ۲۷ سؤال پاسخ بسته مرتبط با شناخت عوامل تأثیرگذار داخلی (قوت‌ها (۷ گویه) و ضعف‌ها (۶ گویه) و خارجی (فرصت‌ها (۷ گویه) و تهدیدها

۱. Strengths & Weaknesses

۲. Opportunities & Threats

گیلان براساس دروندادی جامعه محلی است، سطح دوم (معیارها) گروه های SWOT و سطح سوم (زیر معیارها) عوامل SWOT است. هنگام انجام مقایسات، مسئله مورد بحث این است که کدام یک از دو عامل مقایسه شده از اهمیت بیشتری برخوردار است و چقدر مهم تر است.

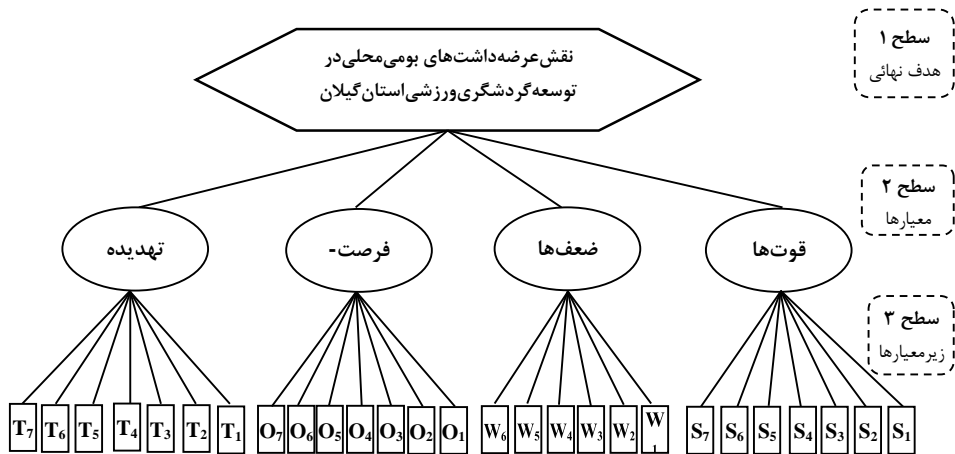
۳- اهمیت متقابل گروه های SWOT مشخص گردید. چندین فرصت برای چگونگی انجام این کار وجود دارد. به عنوان مثال، این فاکتور با بالاترین اولویت ممکن است از هر گروه انتخاب شود و سپس این چهار عامل به صورت زوجی یا دوه دو مقایسه شوند و اولویت های نسبی آنها براساس مقایسات محاسبه گردند. پس از آن، عوامل دیگر نسبت به این مقادیر اولویت در هر گروه تقسیم می شوند. ممکن است اهمیت کل گروه ها بصورت مستقیم مورد مقایسه قرار گیرند. علاوه بر این دو روش ساده، در صورت دلخواه می توان روش های پیچیده تری نیز به کار برد.

۴- گزینه های استراتژی با توجه به هر عامل SWOT مانند فرآیند تحلیل سلسله مراتبی ارزیابی شدند.

آنگاه ماتریس TOWS شکل می گیرد. آنالیز SWOT، هیچ ابزار تحلیلی برای تعیین اهمیت عوامل یا ارزیابی گزینه های تصمیم گیری با توجه به فاکتورها ندارد. بنابراین استفاده بیشتر از آنالیز SWOT تنها منوط به تجزیه و تحلیل کیفی انجام شده در فرآیند برنامه ریزی و قابلیت ها و تخصص افراد شرکت کننده در این فرآیند است. درکل، نتیجه آنالیز SWOT اغلب فقط یک فهرست بندی یا بررسی کیفی ناقص عوامل داخلی و خارجی است. برای رفع این کاستی، (Saaty, 1977; 1988)، ایده استفاده از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) را در چارچوب SWOT مطرح ساخت، این روش ترکیبی A'WOT نام دارد (Kangas et al, 2001). در این روش که به عنوان روش اتخاذ شده مطالعه حاضر مورد توجه قرار گرفت، مراحل کاری زیر به ترتیب دنبال شد:

۱- آنالیز SWOT انجام و عوامل یا فاکتورهای مرتبط با محیط داخلی و خارجی شناسایی شده و در آنالیز SWOT گنجانده شدند.

۲ - مقایسات زوجی یا دوه دو بین عوامل SWOT به طور جداگانه در هر گروه SWOT انجام گردید. در ساختار سلسله مراتبی سه سطح وجود دارد. سطح اول (هدف نهایی) که استراتژی های توسعه گردشگری ورزشی استان

شکل ۱. فرآیند اجرای پژوهش

یافته‌های پژوهش

و هیئت علمی مراکز آموزشی (۱۳/۴۳ درصد) گزارش گردید.

در بخش آمار استنباطی، براساس جدول ۲، نتایج آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی عوامل مرتبط با قوت، ضعف، فرصت و تهدید استخراج گردیدند. براساس یافته‌های حاصل از آزمون ناپارامتریک فریدمن بر روی ۷ عامل قوت جدول ۲، موقعیت جغرافیایی و جاذبه‌های متنوع طبیعی به عنوان مهم‌ترین نقطه قوت و فعالیت مناسب هیأت ورزش‌های همگانی (روستائی و بومی محلی) پایین‌ترین نقطه قوت نشان داده شدند. یافته‌های بدست آمده براساس رتبه‌بندی بر روی ۶ عامل ضعف مورد پژوهش، کمبود زیرساخت‌های ورزشی روستائی و بومی محلی استان را مهم‌ترین نقطه ضعف و کمبود زیرساخت‌های ارتباطی مناسب با توسعه گردشگری کم‌اهمیت‌ترین نقطه ضعف به حساب آورد. رتبه‌بندی بر روی ۷ عامل فرصت، حاکی از آن است که اشتغال‌زایی به عنوان مهم‌ترین فرصت و وجود سازمان‌های دولتی و غیردولتی جهت حمایت و ارائه تسهیلات خدمات

در اجرای این پژوهش، به منظور ارائه یافته‌های توصیفی و استنباطی پس از جمع‌آوری نظرات در مورد نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان و نقش عرضه‌داشت‌های بومی محلی نظرات جامعه آماری و جمع‌آوری و دسته‌بندی گردیدند. بررسی داده‌های دموگرافیک و توصیف جمعیت‌شناختی جامعه آماری نشان می‌دهد که ۲۶/۸۶ درصد پاسخ‌دهندگان را زنان و ۷۲/۳۸ درصد را مردان تشکیل می‌دهند. از منظر میزان تحصیلات جامعه آماری اکثریت عددی به طیف فوق‌لیسانس (۳۵/۸۲ درصد)، دکترا (۳۰/۵۹ درصد)، لیسانس (۲۳/۱۳ درصد) و دیپلم و فوق‌دیپلم (۱۰/۴۴ درصد) به خود اختصاص داده‌اند. وضعیت شغلی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه این پژوهش به ترتیب بیشترین کمیت، در طیف کارمند (۲۸/۳۵ درصد)، آزاد (غیردولتی) (۲۲/۳۸ درصد)، (افراد فاقد شغل (بیکار) (۲۰/۱۴ درصد)، دانشجو (۱۵/۶۷ درصد)، که این پاسخ‌دهندگان گردشگران ورزشی بودند))

جامعه محلی در پی افزایش گردشگران ورودی به عنوان کم اهمیت ترین تهدید گردشگری ورزشی استان به شمار می آیند.

گردشگری ورزشی به عنوان کم اهمیت ترین فرصت گردشگری ورزشی در استان محسوب می شوند. از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی مهم ترین تهدید و دیدگاه منفی

جدول ۲. رتبه بندی نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید براساس نتایج آزمون فریدمن

کد رتبه	عوامل	میانگین رتبه ها	df	کای دو	سطح معنی داری
--- نقاط قوت ---					
S1	موقعیت جغرافیایی و جاذبه های متنوع طبیعی	۸/۶۳			
S2	تنوع بالای ورزش های کهن بومی محلی	۸/۳۱			
S3	وجود روحیه مهمان نوازی و تنوع در سنت های بومی محلی	۷/۱۹			
S4	پتانسیل برگزاری رویدادهای ملی و بین المللی	۶/۶۴	۶	۶۶/۵۶	۰/۰۰۱
S5	مطلوب بودن شرایط آب و هوایی استان	۶/۱۷			
S6	وضعیت و جایگاه مطلوب ورزش استان	۴/۸۳			
S7	فعالیت مناسب هیأت ورزش های همگانی (روستائی و بومی محلی)	۴/۰۱			
--- نقاط ضعف ---					
W1	کمبود زیرساخت های ورزشی روستائی و بومی محلی استان	۷/۹۴			
W2	عدم وجود بودجه و منابع مالی کافی در خدمت گردشگری ورزشی روستائی و بومی محلی	۷/۸۲			
W3	فقدان همکاری لازم میان سازمان های متولی و جامعه محلی	۶/۶۹	۵	۱۶/۳۹	۰/۰۰۱
W4	فقدان فعالیت های تبلیغاتی پیرامون سرمایه های فرهنگی و ورزشی بومی محلی	۶/۵۳			
W5	عدم آشنایی جامعه محلی نسبت به ورزش های بومی محلی	۶/۱۶			
W6	کمبود زیرساخت های ارتباطی مناسب توسعه گردشگری	۶/۰۳			
--- فرصت ها ---					
O1	اشتغال زایی	۹/۲۷			
O2	احیاء و زنده نگاه داشتن سرمایه ها و موارث بومی محلی	۸/۱۶			
O3	وجود زمینه های مناسب به منظور معرفی استان گیلان به عنوان قطب گردشگری ورزشی روستائی و بومی محلی	۷/۹۷			
O4	وجود متخصصان گردشگری ورزشی در استان	۷/۹۲	۶	۸۲/۲۱	۰/۰۰۱
O5	وجود زمینه مطلوب برای کسب میزبانی مسابقات ورزش های بومی محلی کشورهای حوزه دریای خزر	۶/۸۳			
O6	فرهنگ پذیرش توسعه گردشگری ورزشی بومی محلی	۵/۰۲			
O7	وجود سازمان های دولتی و غیردولتی جهت حمایت و ارائه تسهیلات خدمات گردشگری ورزشی	۴/۹۷			
--- تهدیدات ---					
T1	از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی بومی محلی	۸/۴۷	۶	۵۳/۴۵	۰/۰۰۱
T2	تخریب تدریجی منابع طبیعی	۸/۲۹			

T ₃	آلودگی محیط زیست و افزایش ترافیک	۷/۸۷
T ₄	فقدان سرمایه گذاری خصوصی	۶/۲۱
T ₅	شهرنشینی سریع و بدون برنامه	۵/۴۹
T ₆	فقدان افراد متخصص و آموزش دیده در حوزه گردشگری ورزشی - بومی محلی	۵/۱۲
T ₇	دیدگاه منفی جامعه محلی نسبت به گردشگران با افزایش آنها	۴/۶۷

انجام پذیرفت. حاصل جمع آوری نظرات به صورت داده، وارد نرم افزار Supper Decision (2.10) تا وزن عوامل تعیین گردد. لازم به ذکر است که در انجام مقایسات زوجی نسبت ناسازگاری باید کمتر از ۰/۱ باشد. جدول ۳، اولویت بندی معیارها و زیرمعیارها پژوهش را نشان می دهد.

به منظور اولویت بندی عوامل و گروه های بدست آمده از ماتریس SWOT، با فرض عدم وجود وابستگی متقابل بین عوامل اصلی، ماتریس مقایسه زوجی تشکیل گردید. وزن دهی به منظور مقایسه زوجی توسط ۱۰ نفر از متخصصان گردشگری ورزشی استان گیلان و به صورت مصاحبه رو در رو و با ابزار پرسشنامه ۲۷ سئوالی

جدول ۳. اولویت بندی معیارها و زیرمعیارها

اولویت های سطح ۳	زیرمعیارها	اولویت های سطح ۲	معیارها	اولویت های سطح ۳	زیرمعیارها	اولویت های سطح ۲	معیارها
۰/۳۹	W ₁		تجهیزات	۰/۴۷	S ₁		فرست ها
۰/۱۳	W ₂			۰/۱۸	S ₂		
۰/۲۸	W ₃			۰/۱۴	S ₃		
۰/۰۸	W ₄	۰/۲۵		۰/۱۱	S ₄	۰/۲۵	
۰/۰۴	W ₅			۰/۱۲	S ₅		
۰/۲۱	W ₆			۰/۰۸	S ₆		
				۰/۰۸	S ₇		
۰/۳۱	T ₁		تجهیزات	۰/۳۴	O ₁		فرست ها
۰/۲۲	T ₂			۰/۱۱	O ₂		
۰/۱۷	T ₃			۰/۱۸	O ₃		
۰/۰۸	T ₄	۰/۲۵		۰/۱۰	O ₄	۰/۲۵	
۰/۰۸	T ₅			۰/۰۹	O ₅		
۰/۱۹	T ₆			۰/۰۸	O ₆		
۰/۰۷	T ₇			۰/۱۷	O ₇		

هستند. علاوه بر این، با اهمیت ترین فرصت توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان، اشتغال زایی (۰/۳۴) و وجود زمینه های مناسب به منظور

براساس جدول ۳، مشخص گردید که موقعیت جغرافیایی و جاذبه های متنوع طبیعی استان گیلان (۰/۴۷) و تنوع بالای ورزش های کهن بومی محلی (۰/۱۸) بالاترین رتبه قوتها را دارا

SWOT، از راهنمایی متخصصان استفاده گردید و در جدول ۴، نشان داده شد.

معرفی استان گیلان به عنوان قطب گردشگری ورزشی روستائی و بومی محلی (۰/۱۸) است. با وجود نقاط قوت و فرصت، نقاط ضعف و تهدیدی نیز وجود دارد. مهم ترین ضعف گردشگری ورزشی استان کمبود زیر ساخت های ورزشی روستائی و بومی محلی است (۰/۳۹). دومین ضعف فقدان همکاری لازم میان سازمان های متولی و جامعه محلی است (۰/۲۹). از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی (۰/۳۱) و تخریب تدریجی منابع طبیعی (۰/۲۲) مهم ترین تهدیدهایی هستند که توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان با آن روبرو است.

براساس رویکرد گردشگری پایدار و تنوع بخشی به سرمایه های گردشگری مناطق، این پژوهش در پی نیل به اهداف زیر است:

۱- بهره گیری از سرمایه های بومی محلی جوامع در راستای توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان،
 ۲- ایجاد فرصت های اشتغال زایی و منافع اقتصادی برای جامعه محلی

۳- احیاء و زنده نگاه داشتن ورزش های بومی محلی از طریق برگزاری مسابقات ورزشی و دیده شدن آنها توسط گردشگران.

برای دستیابی به اهداف مطرح شده پژوهش، باید استراتژی های مؤثر با همکاری کلیه ذی نفعان، مسئولان و نهادهای ذیربط گردشگری ورزشی استان گیلان تدوین و اجرا شود. در طول تدوین استراتژی های توسعه گردشگری ورزشی براساس نقش مؤثر عرضه داشت های بومی محلی، اولویتهای معیارها و خرده معیارها با مدنظر قرار دادن اهداف نهائی پژوهش باید مورد توجه قرار گیرد. به منظور ارزیابی استراتژی های دستیابی به اهداف نهائی با توجه به عوامل داخلی و خارجی در ماتریس

جدول ۴. تدوین استراتژی با استفاده از ماتریس SWOT

اهداف نهایی	قوت‌ها	اهداف نهایی	ضعف‌ها
	استراتژی SO		استراتژی WO
اهداف ۲ و ۳	بهره‌گیری از تبلیغات در سطحی گسترده جهت معرفی گردشگری ورزش‌های بومی محلی (S ₂ , O ₂) اعطای وام به جامعه محلی در جهت ایجاد، توسعه و تجهیز مراکز اقامتی بوم‌گردی مناسب و ارزان‌قیمت (S ₃ , O ₁ , O ₆)	اهداف ۱ و ۳	ایجاد شرایط و اتخاذ مواضع اصولی به منظور جلب و جذب سرمایه‌گذاری مشارکتی سازمان‌های دولتی و غیردولتی در جهت ساخت و تجهیز زیرساخت‌های گردشگری (W ₆ , O ₇) بکارگیری متخصصان گردشگری ورزشی در هیأت‌های ورزش‌های همگانی استان (W ₃ , O ₄) ایجاد تورهای مجازی گردشگری در تارنمای اداره کل ورزش و جوانان و ادراه کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در جهت آشنایی جامعه محلی و گردشگران با ورزش‌های بومی محلی (W ₃ , W ₄ , W ₅ , O ₂ , O ₃)
	استراتژی ST		استراتژی WT
اهداف ۳ و ۴	برگزاری مسابقات ورزش‌های بومی محلی مشترک کشورهای همسایه دریای خزر (S ₂ , S ₄ , T ₁) مشارکت دادن مردم در برگزاری مسابقات و جشنواره‌های ورزشی (S ₆ , T ₇) اطمینان یافتن از اجرای سیستم مدیریت پایدار بازدیدکننده به منظور کاهش اثرات زیست‌محیطی (S ₁ , S ₅ , T ₁ , T ₃) برگزاری دوره‌های آموزشی مربی‌گری ورزش‌های بومی محلی توسط هیأت ورزش‌های همگانی در جهت تقویت جایگاه ورزش استان (S ₆ , S ₇ , T ₆)	اهداف ۲ و ۳	مستندسازی و نمایش ورزش‌های بومی محلی از شبکه استانی (W ₁ , W ₄ , T ₁) آموزش ورزش‌های بومی محلی در سطح مدارس و دانشگاه‌های استان (T ₁ , T ₆ , W ₅) زمینه‌سازی و تشویق مردم به مشارکت در توسعه زیرساخت‌های ورزشی به منظور جذب گردشگر و کسب درآمد (W ₁ , W ₂ , W ₃ , W ₆ , T ₄ , T ₇) تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی به همراهی با دولت در ساماندهی صنعت گردشگری ورزشی استان گیلان (W ₁ , W ₂ , W ₃ , T ₄)

بحث و نتیجه گیری

استان گیلان با برخورداری از جاذبه‌های متنوع طبیعی و فرهنگی و اقلیم مطلوب گردشگری، سالانه شاهد حضور تعداد زیادی گردشگر در شهرها و روستاهای خود است لیکن جاذبه‌ها و ظرفیت‌های گردشگری این استان بسیار متنوع و اکثر این جاذبه‌ها مغفول و نیازمند شناسایی،

معرفی و ارائه به بازار هستند. عرضه‌داشت‌های بومی محلی گردشگری ورزشی استان گیلان یکی از این فرصت‌های مغتنم و کمتر مورد توجه قرار گرفته گردشگران، جوامع محلی استان گیلان و سازمان‌های متولی ورزش و گردشگری استان است. براساس مطالعات (Papzan, et al, 2015)، ورزش‌های بومی و محلی با وجود کارکردهای

آشکار و پنهانی که در زوایای مختلف زندگی در جامعه برای گروه‌های مختلف سنی ایفا می‌کنند، به سبب تغییرات و تحولات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جوامع امروزی در مقایسه با دیگر آیین‌ها و سنت‌ها، کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. ورزش‌های بومی محلی به عنوان سرمایه فرهنگی و اجتماعی می‌توانند کارکرد درون‌گرا و برون‌گرا ایفا نمایند. از یک سو پرداختن به این ورزش‌ها که به سبب ویژگی‌هایی چون سادگی پرداختن به بازی، قابلیت اجرای آنها در رده‌های مختلف سنی، عدم نیاز به امکانات و فضای خاص و ارتباط با فرهنگ جامعه (Ghafari, 2014)، مورد پذیرش و استقبال جامعه محلی است و به عنوان ورزش همگانی در جوامع کوچک و بزرگ قابل انجام است سبب فرح‌بخشی و نشاط اقصای جامعه می‌گردد و از سوی دیگر استفاده از این فرصت در جهت تنوع‌بخشی به جاذبه‌های گردشگری مناطق سبب توسعه پایدار و امیدبخش آینده مناطق می‌گردد. براساس نیازسنجی و پیشینه‌یابی مطالعات انجام شده، بهره‌گیری از سرمایه‌های گردشگری ورزشی استان گیلان مبتنی بر ورزش‌های بومی محلی رایج و فراموش شده و اتخاذ استراتژی اولویت‌دار در جهت رسیدن به بازار گردشگری مطلوب و سودآور هدف پیش‌روی انجام این تحقیق گردید. به منظور بررسی نقش عرضه داشت‌های ورزشی بومی محلی و تأثیر آن بر توسعه گردشگری استان گیلان و بررسی عوامل تأثیرگذار (قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها) بر مسأله مورد پژوهش و مهم‌تر از آن اتخاذ استراتژی با اولویت توجه بیشتر در برنامه‌های توسعه گردشگری ورزشی استان از مدل تلفیقی A'WOT استفاده شد. با توجه به تجربیات

برنامه‌ها و آزمون‌های A'WOT، استفاده ترکیبی از فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و تحلیل SWOT یک رویکرد امیدوارکننده در حمایت از فرآیندهای تصمیم‌گیری استراتژیک است (Kurttila et al, 2000؛ Hobbs et al, 2001؛ Pesonen et al, 2000) و می‌تواند برای افزایش و بهبود مبنای اطلاعات فرآیندهای برنامه‌ریزی استراتژیک استفاده شود. به منظور بهره‌گیری از نتایج پژوهش و بیان راهکارهای اثربخش عملیاتی و اجرایی در توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان مدل A'WOT مورد استفاده قرار گرفت. بر مبنای این مدل تلفیقی، با تجزیه و تحلیل نظرات ۱۳۴ نفر از متخصصان و علاقه‌مندان حوزه گردشگری ورزشی استان گیلان، عوامل درونی و بیرونی تأثیرگذار بر پژوهش شناسایی گردیدند. بررسی عوامل درونی و بیرونی تأثیرگذار بر پژوهش حاضر نشان داد که از ۲۷ عامل مورد بررسی موقعیت جغرافیایی و جاذبه‌های متنوع طبیعی (S1) و تنوع بالای ورزش‌های کهن بومی محلی (S2) مهم‌ترین نقاط قوت استان قلمداد گردید که مطالعات برخی از محققان همچون (Hemmati & Ghayameyrad, 2008؛ Moharamzadeh, 2008؛ Ramezani Gourab, 2008؛ Nejad et al, 2008؛ Forouge, 2010؛ Khalilzadeh et al, 2010؛ Cho, 2010؛ Karkon et al, 2013؛ al, 2010؛ Higham & Weed, 2005) و (Hinch, 2006)، نیز به نقش جاذبه‌های گردشگری متنوع طبیعی و ورزشی منطقه در جذب گردشگر ورزشی و (Azimi, 1999:482) به اهمیت تنوع و برخورداری از ورزش‌های بومی و محلی مناطق اشاره نموده و ویژگی اقلیمی و طبیعی ویژه استان گیلان را سبب شکل‌گیری

زیرساخت‌های ورزشی استان گیلان علی‌الخصوص در مناطق مستعد توسعه گردشگری ورزشی بومی محلی را در شرایط مساعد برگزاری این رویدادهای گردشگری نشان نمی‌دهد، لذا، لزوم توجه و استفاده از ظرفیت‌های محلی و استانی سازمان‌های متولی گردشگری ورزشی در بخش مطالعه، سرمایه‌گذاری، اجرا و نگهداری این زیرساخت‌ها بیش از پیش ضروری می‌نماید.

نمونه آماری پژوهش، اشتغال‌زایی (O1) و احیاء و زنده نگاه داشتن سرمایه‌ها و موازیت بومی محلی گردشگری ورزشی (O2)، را مهم‌ترین فرصت‌های مطالعات (Esfahani et al, 2009)، (Karkon et al, 2013)، (Rose, Spiegel, 2009) و (Icoz & Gunlu, 2010) به نقش اشتغال‌زا گردشگری ورزشی پرداخته و همچنین مطالعات (Kashef, 1999) و (Cashman, 2009) به اهمیت توسعه و احیای ورزش‌های بومی و محلی اشاره دارند.

بهره‌گیری از مزیت اشتغال‌زایی گردشگری و استفاده از عرضه‌داشت‌های بومی محلی جامعه در توسعه بخش گردشگری بویژه، گردشگری ورزشی، به عنوان شیوه کسب درآمد جامعه محلی در کل سال، عامل مهمی در توسعه مناطق مختلف استان گیلان است. نظر به آنکه جامعه بومی محلی استان گیلان اغلب معیشت کشاورزی و در بخش‌های کوهپایه‌ای به دامداری نیز اشتغال دارند و این شیوه زندگی درآمدهای فصلی را بدنبال دارد، توسعه گردشگری ورزشی با کارکردی دوسویه خود از یک سو سبب احیاء و زنده‌نگاه‌داشتن سرمایه‌های بومی محلی ورزشی مناطق می‌گردد و هم به رونق اقتصادی و

چشم‌اندازهای فرهنگی متفاوت از سایر نقاط عنوان داشته است.

ساختار کوهپایه، جلگه و ساحل تنوع عوامل طبیعی و انسانی جذاب و مورد تقاضای گردشگر را فراهم نموده و استفاده از این عوامل توانمندساز داخلی و معرفی جذابیت‌های ورزش بومی محلی استان گیلان در پهنه متنوع جغرافیای طبیعی و فرهنگی آن عامل تنوع‌ساز در جاذبه‌های گردشگری منطقه و پایداری آتی صنعت گردشگری را سبب می‌شود.

از نظر نمونه‌های پژوهش، مهم‌ترین نقاط ضعف توسعه گردشگری ورزشی استان کمبود زیرساخت‌های گردشگری ورزشی (W1) و عدم وجود بودجه (W2) هستند که مطالعات (Higham & Hinch, 2006)، (Khalilzadeh et al, 2011)، (Rahmani Kafshgary et al, 2013) به اهمیت زیرساخت‌ها در توسعه گردشگری ورزشی و جذب گردشگر اشاره دارد و مطالعات (Gibson et al, 1998) و (Moharamzadeh, Gheyameyrad, 2008)، به ضرورت همکاری نزدیک سازمان‌های متولی گردشگری و ورزش کشور و تأمین ردیف‌های بودجه‌ای مختص به توسعه ورزش‌های بومی محلی تأکید ورزیده‌اند.

از آنجا که کیفیت زیرساخت‌ها نشانگر مهمی از سطح رقابت و توسعه یک منطقه در گردشگری است و در کنار آن به منظور توسعه گردشگری ورزشی وجود زیرساخت‌هایی چون زمین‌های مختص ورزش‌های همگانی، سالن‌های ورزشی سرپوشیده و باز، سیستم حمل و نقل و اقامت مناسب و ارزان‌قیمت بخشی از زیرساخت‌ها هستند، و با توجه به این مسأله که مشاهدات میدانی و مطالعات آماری این پژوهش،

اشتغال طیف گسترده‌ای از جامعه منتهی می‌شود.

از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی و نیز تخریب تدریجی منابع طبیعی مهم‌ترین تهدید گردشگری ورزشی از نظر پاسخ‌دهندگان این پژوهش هستند که مطالعات (Williams, 2009)، (Fazelneia, 2010)، (Zeyaei & Torabeyan, 2010) و (Eslami Parikhani, 2011 Taghdisi et al, 2013) به اثرات منفی فرهنگی گردشگری بر جامعه و تخریب منابع طبیعی توسط گردشگران اشاره دارند. برخی از اثرات اجتماعی-فرهنگی بخش اجتناب‌ناپذیر رابطه میزبان و بازدیدکننده هستند، زیرا گردشگری نواحی و جوامعی را که تا حدودی متفاوت هستند، به هم نزدیک می‌کند و احتمال اینکه این ارتباط منجر به نزدیکی و مشابهت بیشتر تمایلات و تجربه‌های آنها شود، افزایش می‌یابد. این تعاملات اغلب ماهیتی نابرابر دارند. از جمله آن مشاهده رفتار و مایملک و وسایل برتر گردشگران است که مردم محلی علی‌الخصوص جوانان را به تقلید از رفتار و سودای تملک کالاهای بازدیدکننده ترغیب می‌نماید و از آنجا که دستیابی به این الگوی زندگی در آینده نزدیک برای افراد محلی غیرقابل دسترس است، باعث آزدگی، سرخوردگی و تعارض با الگوها و رسوم و باورهای پیشین و رایج جامعه محلی می‌گردد (Williams, 2009: 163) و این مسأله سبب از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی می‌شود. علاوه بر این، توسعه گردشگری در مناطق به دلیل ساخت هتل‌ها، راه‌ها و زیرساخت‌های جدید باعث تخریب زیستگاه‌های بومی و برهم خوردن تعادل اکولوژیکی و آلودگی

منابع آب و خاک و هوا و متعاقب آن فرسایش و از بین رفتن جنگل‌ها و گونه‌های جانوری می‌گردد که این امر در خطه سرسبز و گردشگرپذیر استان گیلان به معضل جدی زیست‌محیطی تبدیل شده است.

در ادامه مطالعه، نتایج آنالیز اولویت‌بندی معیارها و زیرمعیارها پژوهش توسط متخصصان گردشگری ورزشی استان انجام پذیرفت که نشان داد موقعیت جغرافیایی و جاذبه‌های متنوع طبیعی استان گیلان ($S_1=0/47$) و تنوع بالای ورزش‌های کهن بومی محلی ($S_2=0/18$) بالاترین رتبه قوت‌ها و اشتغال‌زایی ($O_1=0/34$) و وجود زمینه‌های مناسب به منظور معرفی استان گیلان به عنوان قطب گردشگری ورزشی روستائی و بومی محلی ($O_3=0/18$) با اهمیت‌ترین فرصت‌های توسعه گردشگری ورزشی استان گیلان هستند.

توجه به ضعف‌ها و تهدیدات حاکی از این است که کمبود زیرساخت‌های ورزشی ($W_1=0/39$) و فقدان همکاری لازم میان سازمان‌های متولی و جامعه محلی ($W_3=0/29$) مهم‌ترین نقاط ضعف و از بین رفتن و به فراموشی سپردن آداب و رسوم فرهنگی ($T_1=0/31$) و تخریب تدریجی منابع طبیعی ($T_2=0/22$) با اهمیت‌ترین تهدیدها هستند.

با مشخص شدن، عوامل درونی و بیرونی تأثیرگذار بر موضوع پژوهش، در گام بعد به اتخاذ استراتژی‌های مؤثر بر مبنای ماتریس SWOT و اولویت‌دهی به آنها براساس جدول مقیاس ۹ کمیتهی ساعتی و سپس تشکیل ماتریس مقایسات زوجی به تفکیک زیرعامل پرداخته شد که بر این اساس استراتژی تدافعی (WT) اولویت اول را کسب نمود که در این استراتژی تأکید بر رفع

جهانی به عنوان ابزاری مناسب در تقویت هویت ملی و فرهنگی مورد استفاده قرار گیرند (Papzan, et al, 2015:11).

از منظر دیگر گردشگری می‌توانند سبب احیاء و ماندگاری ورزش‌های بومی محلی گردد زیرا عنصر «دیدن شدن» سنت‌ها و آداب و رسوم فرهنگی سبب تداوم و بقاء آنها می‌گردد. در جهت تقویت سرمایه‌های گردشگری ورزشی بومی محلی بر جا مانده استان گیلان و احیاء سنت‌های فراموش شده کهن این منطقه، پیشنهاد می‌گردد، بازنمایش و نگارش دستورالعمل‌های اجرای ورزش‌ها به صورت مستندهای تصویری و کتابچه‌های راهنما توسط سیمای استانی گیلان و سازمان‌های متولی همچون ادارات کل ورزش و جوانان (هیأت استانی فدراسیون ورزش روستایی و بازی‌های بومی محلی)، میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دهیاری‌ها و شهرداری‌ها استان مورد توجه قرار گیرد. استفاده از استراتژی‌های تبلیغاتی بازاریابی گردشگری پایدار (Sinclair et و Grytsiuk et al, 2017) و (al, 2010) و تصویرسازی استان گیلان به عنوان قطب گردشگری ورزش بومی محلی به عنوان راهکارهای مکمل این راهکار پیشنهاد می‌گردد. آموزش ورزش‌های بومی محلی در سطح مدارس شهرها و روستاهای استان گیلان در قالب فعالیت‌های ورزشی و تفریحی و همچنین قرار دادن سرفصل درسی ورزش‌های بومی محلی به صورت واحد اختیاری به دانشجویان دانشگاه‌های استان که به تأیید متخصصان گردشگری ورزشی رسیده است، راهکاری به منظور آشنایی نسل جدید با سرمایه‌های فرهنگی اجتماعی کهن این استان است.

آسیب‌پذیری منطقه مورد پژوهش و ارائه راهکارهای تأثیرگذار است و به ترتیب استراتژی‌های رقابتی (SO)، تنوع‌بخشی (ST) و بازنگاری (WO) اولویت دوم تا چهارم را به خود اختصاص دادند که در جدول ۴، به این راهبردها پرداخته شده است.

با هدف دستیابی و گام برداشتن در جهت استراتژی تدافعی در زمینه بهره‌گیری از عرضه‌داشت‌های بومی محلی و توسعه و غنای گردشگری ورزشی استان و رفع آسیب‌پذیری از آن، راهکارها ذیل پیشنهاد می‌گردد:

مستندسازی و نمایش نحوه انجام ورزش‌های کهن بومی محلی پابرجا و احیاء ورزش‌های به فراموشی رفته راهکاری است که همت برنامه‌سازان و پژوهشگران این عرصه را طلب می‌کند. بررسی آثار محققانی چون (Hameidy, 1989) که به تعدادی از ورزش‌های استان گیلان از جمله کشتی گیله‌مردی، لافندبازی، قیش قیش، شیرین دودو، سوزنه‌بازی و سولون‌گهی و نحوه اجرا آنها اشاره نموده و (Mousavi et al, 2007) و که در کتاب‌های خود به معرفی بازی‌های سنتی و محلی گیلان اقدام کرده‌اند و (Hosseinpour et al, 2014) که معرفی کشتی باچوخه اسفراین پرداخته‌اند، در کنار پژوهش و مطالعات میدانی در جوامع محلی استان گیلان کمک شایانی در زنده نگاهداشتن و تقویت این سرمایه‌های معنوی می‌نماید. تحقیقات انجام شده توسط (Kashef, 1999)، (Hasanpour, 2008) و (Cashman, 2009) بیان می‌دارد که ورزش‌های بومی و محلی به سبب پیوندی که با آداب و سنن و ارزش‌های دینی و فرهنگی مردم مناطق مختلف دارند، در صورت شناساندن و احیاء می‌توانند در هجوم فرهنگ جهانی و مقابله با سیطره فرهنگ

منابع

- Adabi Firouzjzah, J., Kouzehchian, H., Ehsani, M. (2009). A Study of the Effect of Natural Sport Attractions on Developing Sport Tourism in Iran from the Viewpoint of the Sport and Tourism Experts. *Journal of Sport Management*, 1(1), 67-81.[Persian]
- Azimi, N. (1999). Corporate Strategies for Development of Tourism Industry in Guilan Province. *Proceedings of the First Guilan Development Conference*, pp. 491-479.[Persian]
- Cashman, R. (2009). Asia's place in the imaging of Australian sport. *Sport in Society*, 12(7), 933-946.
- Candrea, A. N., & Bouriaud, L. (2009). A stakeholders' analysis of potential sustainable tourism development strategies in Piatra Craiului National Park. *Annals of Forest Research*, 52(1), 191-198.
- Chaghajerdi, I., Karimei, A. (2016). Study of Sport Tourism Isfahan province using SWOT-ANP model. *Journal of Heritage & Tourism*. Volume:1 Issue:3, Page 53-72.[Persian]
- Cho, M.(2004). The strength of motivation and physical activity level during leisure time among youth in South Korea. *Youth and Society*, 35, 480-494.
- Dinan Thompson, M., Meldrum, K., & Sellwood, J. (2014). "... it is not just a game": Connecting with Culture through Traditional Indigenous Games. *American Journal of Educational Research*, 2(11), 1015-1022.

استقبال جوامع میزبان از گردشگران و انواع قابلیت های گردشگری مناطق همچون گردشگری ورزشی مبتنی بر ورزش های بومی محلی در پی بهره برداری و انتفاع آنان از عایدات توسعه گردشگری است. این استراتژی که بر مشارکت و همکاری جامعه محلی، دولت و بخش خصوصی به منظور توسعه پایدار گردشگری تأکید می ورزد در مطالعات (Goodwin, 2002)، (Candrea & Bouriaud, 2009) و (Grytsiuk et al, 2017) مورد توجه قرار گرفته است. در استان گیلان نیز به منظور تقویت و تضمین استراتژی های توسعه پایدار گردشگری ورزشی، ایجاد برنامه های دائمی و ثابت مشارکت جامعه محلی و بخش دولتی و خصوصی و سایر بخش های تأثیرگذار گردشگری ورزشی استان اهمیت دارد. این مشارکت ها در قالب مسائل اقتصادی، اشتغال زایی و پروژه های عمرانی زیرساخت های ورزشی، آموزش تخصصی گردشگری ورزشی، حفاظت از منابع طبیعی و محیط زیستی، برگزاری مسابقات و رویدادهای گردشگری و کلیه مسائل مرتبط با توسعه گردشگری ورزشی را در بر می گیرد و در نهایت، به منظور تشویق سرمایه گذاران بخش خصوصی به همراهی با دولت در ساماندهی صنعت گردشگری ورزشی استان استفاده از وام های کم بهره و مدت دار، ایجاد شرایط در انعقاد قرارداد ساخت، بهره برداری و انتقال (B.O.T¹)، انتشار اوراق مشارکت و بهره گیری از مشوق های مالیاتی پیشنهاد می گردد.

sport history. *Cosmopolitan Civil Societies: an interdisciplinary journal*, 2(2), 12-22.

➤ Goodwin, H. (2002). Local community involvement in tourism around national parks: Opportunities and constraints. *Current Issues in tourism*, 5(3-4), 338-360.

➤ Grytsiuk, M., Grytsiuk, P., & Gryciuk, Y. (2017). Building a sustainable tourism development strategy in the Carpathian region of Ukraine. *Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie/Politechnika Śląska*.

➤ Hasanpour, G.H.(2008). *Native, Traditional, Local Sports*. Tehran: Bamdad Ketab. Second Edition. [Persian]

➤ Hemmati Nejad, M.A, Malek Akhlagh, E, Motaghi Talib,M., Afshar Nejad, T & Mirkazemi, A. (2008). The Relationship between Demographic Characteristics of Active and Inactive Participants and their Interest for Repetition of Trip to Place of Competitions, *Harakat*, No. 37, pp 93-112. [Persian]

➤ Higham, J., & Hinch, T. (2006). Sport and tourism research: a geographic approach. *Journal of Sport & Tourism*, 11(1), 31-49.

➤ Emery, P. (2010). Past, present, future major sport event management practice: The practitioner perspective. *Sport management review*, 13(2), 158-170.

➤ Fazelneia, G., Hedayaty, S. (2010). Appropriate Strategies for Tourism Development in Zarivar Lake, *Geography and development*, Volume 8, Number 19, Page 145-170. [Persian]

➤ Ghafori, F. (2014). Tourism Development Model Based on Promotion of Traditional Games in Iran, *Sport Management Studies*, Volume 6, Issue 24, Page 153-174. [Persian]

➤ Gholamei, M. (2006). Factors affecting the growth and development of the tourism industry in Iran. *Proceedings of the Iranian Economic Capacity Conference*, emphasizing the state of tourism in Iran in the context of globalization. first volume. Islamic Azad University Press, Firoozkooh Branch. [Persian]

➤ Gibson, H. J., Attle, S. P., & Yiannakis, A. (1998). Segmenting the active sport tourist market: A life-span perspective. *Journal of vacation marketing*, 4(1), 52-64.

➤ Gheyameyrad, A. & Moharamzadeh, M (2008). A Comparative Study of the Role of Factors Effective on Sport Tourism Development from the Viewpoint of Directors & Authorities of Sport in Iran & Australia, *Harakat*, Volume 35, Issue 35 - Serial Number 1859. [Persian]

➤ Gibson, H. (2005). Sport tourism: Concepts and theories. An introduction. *Sport in Society*, 8(2), 133-141.

➤ Gorman, S. (2010). Sporting chance: Indigenous participation in Australian

- Kashef, M.M. (1999). Research on the local and domestic games of West Azerbaijan, *Harakat*, Volume 2, Number 2 - Consecutive Issue 933. [Persian]
- Khalilzadeh, M., Ghahremani, M., Ghiami Rad, a. (2010). Feasibility Study of Sport Tourism Development in West Azerbaijan Province. *Sport Science Quarterly*, Volume 2, Number 4, Page 133-150. [Persian]
- Kim, S. S., & Petrick, J. F. (2005). Resident's perceptions on impacts of the FIFA 2002 World Cup: The case of Seoul as a host city. *Tourism Management*, 26, 25-38.
- Kurttila, M., Pesonen, M., Kangas, J., & Kajanus, M. (2000). Utilizing the analytic hierarchy process (AHP) in SWOT analysis—a hybrid method and its application to a forest-certification case. *Forest policy and economics*, 1(1), 41-52.
- Majlis Research Center. (2015). *Sports Tourism; Opportunities and Challenges*. Deputy of Social Cultural Research: Office of Cultural Studies. [Persian]
- Melo, R., & Sobry, C. (Eds.). (2017). *Sport Tourism: New Challenges in a Globalized World*. Cambridge Scholars Publishing.
- Mohammadi, A., Mohammadi, F. (2005). *Local games dictionary* Ilam. Tehran: Sameira. First Ed. [Persian]
- Mottaghitalab, M. (2007). *Description of sport development ways in guilan province*. Thesis to receive a masters degree. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan.
- Hobbs, M., Hytönen, L., & Kangas, J. (2001). Factors affecting the economic sustainability of the non-industrial private forest enterprise: a comparison of stakeholder perceptions. In *International Symposium on Economic Sustainability of Small-scale Forestry*. IUFRO Working Unit 3.08. 00: Small-scale Forestry. 20-26 March, 2001, Joensuu, Finland. Abstracts/Ed. Väyrynen, J. & Niskanen, A.. FI.
- Honarvar, A., Ghafouri, F., Tatari, E., Gavyar, H., Latifi, H. (2014). Methods of Revival, Promotion and Development the Native and Local Sports and Games in Iran. *Journal of Sport Management*. Volume 6, Issue 3, Page 493-509. [Persian]
- Hosseinpour, H., Fahim devin, H., Adyal baf moghadam, R. (2014). Constraints related to leading traditional wrestling (choke) tourism toward tourism attractions (city Esfarayen), *Sport Management Review*, Volume 6, Issue 23, Page 67-78. [Persian]
- Icoz, O., & Gunlu, E. (2010, January). Sport tourism destinations as brand and factors affecting destination choices of soccer teams. *International Congress On Business, Economic And Management*.
- Kangas, J., Pesonen, M., Kurttila, M., & Kajanus, M. (2001). A'WOT: Integrating the Ahp with Swot Analysis. *Proceedings-6th ISAHP*, 189-198.
- Karkon, L., Zeitonly, A.H, Assadi, H. (2013). The Effect of Horse Racing Sport Event on the Development of Sport Tourism in Golestan Province, *New Trend in Sport Management*, Volume 1, Issue2, pp9-17. [Persian]

Thesise to receive a masters degree physical education with orientation sports management in payame noor university.[Persian]

➤Rahmani Kafshgary, H., Razavi, S.M.H, Amirnezhad, S. (2013). Survey of Coastal Tourists' Opinion on Opportunities and Threats of Sport Tourism in Mazandaran Province, National Conference on New Scientific Achievements in Physical Education and Sport Sciences. [Persian]

➤Ramezani Gourab, B., Foroughe, P. (2010). Climatic potential of sport tourism in Anzali-Rezvanshahr coastal belt, South-west of Caspian Sea, Iran. Caspian Journal of Environmental Sciences, 8(1), 73-78.[Persian]

➤Rezvanfar, M., (2011). Indigenous and Local Game of Iran.Tehran:Abadboom.[Persian]

➤Rose, A.K, Spiegel, M.M.(2009), the olympic effect, from:
<http://www.frbsf.org/publications/economics/papers/2009/wp09-06bk.pdf>

➤Satty, T. L. (1980). The analytic hierarchy process.

➤Sinclair, D., Jayawardena, C. C., & Cortez, S. L. (2010). Strategies for the development of sustainable tourism in the Amazon rainforest of Bolivia. Worldwide Hospitality and Tourism Themes.

➤Sohrabipour, Sh., Javadi, M., (2014). Identification of External and Internal Factors of Sport Tourism in Hormozgan Province and Prioritization of Its Effective Indices Based on SWOT Model, Journal of New Trends in Sport Management Volume 2, Number 5, Page 37-47.[Persian]

➤Mousavi, S.H, Abbasi, H., Nezhad Bakhsh, A., Rafeei Moghadam, H.(2007). Guilan traditional shows and games. Rasht:Eeylia, PP280.[Persian]

➤Mulec, I. (2010). Promotion as a tool in sustaining the destination marketing activities. Turizam, 14(1), 13-21.

➤Neyazei, M. (2012). Describe the present position of local and native games in Golestan province. Thesis to receive a masters degree in Sport Management. Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Islamic Azad University Central Tehran branch.[Persian]

➤Papzan, A., Agahi, H., Shahmoradi, M.(2015). Rural Sports Development with focus on Indigenous and local sports. Journal of Sport Management and Development. Volume 4, Issue 2, Page 15-29.[Persian]

➤Papzan, A., Agahi, H., Shahmoradi, M. (2016). The main components of indigenous and local sports In order to exploit the sustainable rural development. Journal of Community Development (Rural and Urban Communities). Volume 8, Issue 1, Page 89-112.[Persian]

➤Pesonen, M., Ahola, J., Kurttila, M., Kajanus, M., & Kangas, J. (2001). Investment strategies of Finnish Forest Industry in North America: A case study using A'WOT (AHP in SWOT analysis). Lappeenranta University of Technology, Department of Business Administration. Tersedia pada:
<https://www.researchgate.net/publication>.

➤Rahmani, R. (2013). Identifying sport tourism potentials in Gilan province.

- Township). Human Geography Research Quarterly, Issue 75 - Serial Number 804265, Pages 37-52.[Persian]
- Zeitonly, A.H, Rezaei Sofey, M., Qorbanei, A.(2015). Strategic Planning for Sport Tourism Development by SWOT Method (Case Study:Golestan Province). Journal of New Trends in Sport Management. Volume 3, Issue 9, Page 9-22.[Persian]
- Zeyaei, M., Torabeyan, P., (2010). Assessment of acceptable level of negative social impacts of tourists on local communities in Iran under study of rural settlements of Parishan Wetland, Geography, Volume 8, Number 27, Page 205 -225.[Persian]
- Taghdisi, A., Taghvaei, M., Piri, S., (2013). Analytic attitude Host Community Social effects - cultural tourism Dalahoo Township, Journal of Spatial Planning, Volume 2, Number 1, Page 121-140.[Persian]
- Weed, M. (2005). Sports tourism theory and method—Concepts, issues and epistemologies. European sport management quarterly, 5(3), 229-242.
- Williams, S. (2009). Tourism Geography, Translated by Dr. Mahmoud Zeyaei, Payam Noor University Press, 207 pages.[Persian]
- Zarabi, A., Eslami Parikhani, S., (2011). Measuring of Economical, Social- Cultural and Environmental Affects of Tourism Development (Case Study: Meshkinshahr

Investigating the Role of Indigenous-Local Sport Offerings in Guilan Tourism Development Based on A'WOT Integrated Model

Beigi Hamideh.^{1*}

Received: Sep 16, 2019

Accepted: May 12, 2020

Abstract

Objective: The utilization of Guilan's indigenous-local capital and heritages is considered as an effective factor in diversifying sport tourism attractions, promoting economic prosperity and employment, and defining strategic priorities for sport tourism development.

Methodology: In an applied and descriptive-analytical study, the supply of indigenous sports in Gilan province was identified and then the internal and external influencing factors on the development of tourism and sports were collected. By interviewing 10 sport tourism specialists and distributing the questionnaire among 132 sport and tourism professionals in Guilan and provincial sport tourists, who were selected based on purposive, convenience and snowball sampling, the most important factors were identified as strengths, weaknesses, opportunities and threats. Then, strategies were formulated into four groups of SWOT matrices using these factors and SWOT analysis. Finally, strategies were compared and ranked using paired comparisons in the AHP hierarchical analysis.

Results: Geographical location, diverse natural attractions and indigenous-local ancient sports were the most important strengths for developing sports tourism in the province and lack of sport tourism infrastructure and lack of necessary cooperation between trustee organizations and local community were the most important weaknesses. Employing and revitalizing and preserving the local capital and heritage of the local-indigenous sport tourism were the most important opportunity; and the elimination and neglect of cultural customs as well as the gradual degradation of natural resources were reported as the most important threats to provincial sport tourism from the statistical population perspective.

Conclusion: Indigenous-Local Sport Tourism Offerings in Guilan, as a cultural and social capital have a growing function of introverts and extroverts at the micro and macro levels, but so far they have not been properly exploited. In order to plan and implement future programs for the sport tourism development and use these capitals, the first strategic priority is the defensive strategy in which the vulnerability removal of the study area and the use of effective strategies are emphasized.

Keywords: Indigenous-Local sport, Sport Tourism, Strategic planning, TOWS Matrix, A'WOT Model.

Associate Professor, University of Guilan, Guilan, Iran

*. Corresponding author's e-mail address: H.beigi@guilan.ac.ir